

POSITIONSPAPPER

Teknikföretagens position om EU- kommissionens förslag till revidering av EU ETS efter 2030

Sammanfattning

Teknikföretagen välkomnar att EU-kommissionens förslag bekräftar EU ETS som ett marknadsbaserat, teknikneutralt och kostnadseffektivt styrmedel för att nå EU:s klimatmål. ETS har varit centralt för att minska utsläppen i Europa och bör även framåt vara ryggraden i EU:s klimatpolitik. Ett väl fungerande ETS måste ge långsiktiga prissignaler, skydda mot koldioxidläckage och möjliggöra industriell omställning i Europa. Dessutom måste det säkerställas att intäkter återförs till alla delar av industrin, inklusive tillverkningsindustrin som befinner sig längre ned i värdekedjan, för att bidra till de investeringar som krävs för elektrifiering, fossilfri produktion, CCS/CCU, energieffektivisering och teknikutveckling. ETS2 som är färdigförhandlat och blir operationellt 2027 bör dock inte öppnas upp och omfattas av pågående revision.

Teknikföretagens övergripande ståndpunkt

EU bör hålla fast vid en hög klimatambition, inklusive minst 90 procents utsläppsminskning till 2040. Vägen dit måste ge incitament till investeringar inom hela industrin, inklusive tillverkningsindustrin som generellt inte ingår i EU ETS1 men som är direkt påverkad av handelssystemet via ETS-priset.

Teknikföretagen stödjer en utsläppsbana som medger utsläpp även in på 2040-talet, i likhet med kommissionens förslag, så länge den är förenlig med 2040-målet. Flexibiliteter får inte användas på ett sätt som urholkar utsläppstaket eller sänker koldioxidpriset så att företag som investerat tidigt i fossilfria lösningar missgynnas. ETS måste även fortsatt vara en motor för omställningen i Europa och ge incitament till fossilfrihet. I denna revidering av ETS1 motsätter sig Teknikföretagen att ETS2 öppnas upp för en eventuell ambitionssänkning då vi menar att ett adekvat utsläppspris för framförallt kommersiella transporter är nödvändigt för omställningen av EU:s transportsektor och industriella konkurrenskraft.

1. Säkerställ en trovärdig utsläppsbana och ett starkt investeringscase

Teknikföretagen ser positivt på att Kommissionens förslag ger ETS en bana även efter 2030 och möjliggör utsläppsrätter in på 2040-talet. Det är nödvändigt eftersom alla utsläpp i industrin inte kan elimineras innan 2040. Den linjära reduktionsfaktorn måste dock fortsatt vara förenlig med EU:s klimatmål och ge en tydlig signal om att investeringar i utsläppsminskningar, elektrifiering och fossilfri produktion lönar sig. Internationella krediter bör inte användas inom EU ETS då fokus måste vara på att minska utsläppen inom EU. Om internationella krediter ska användas inom ESR eller LULUCF bör det ske under strikt kontroll och med hög miljöintegritet.

2. Använd ETS-intäkterna för industriell omställning

Kommissionens förslag om en Industrial Decarbonisation Bank, en ETS Investment Booster, fortsatt Innovation Fund och Modernisation Fund är viktiga instrument för riskdelning. För att få verklig effekt måste finansieringen vara additionell, långsiktig, teknikneutral och tillgänglig för industrins faktiska investeringsbehov och för att göra fossilfria lösningar kommersiellt möjliga. ETS-intäkter bör även kunna gå till de som investerat tidigt i omställningen, för att stötta fortsatt forskning, innovation och implementering av modern teknologi. Pengarna bör framförallt gå till investeringar i elnät, fossilfri elproduktion, flexibilitet, vätgas, CCS/CCU, energieffektivisering samt demonstrationsprojekt.

3. Behåll och förbättra skyddet mot koldioxidläckage

Teknikföretagen vill inte se en senareläggning av utfasningen av gratis utsläppsrätter och därmed också infasning av CBAM. Dock behöver ETS-regelverket och CBAM-regelverket skydda bättre mot koldioxidläckage. Idag möter europeisk industri högre energi- och koldioxidkostnader än konkurrenter i omvärlden, vilket gör det extra svårt att konkurrera på exportmarknader utanför Europa. I dagsläget finns ingen exportmekanism inom CBAM som skyddar exporterande företag på globala marknader, framförallt inte för tillverkningsindustrin som inte omfattas av ETS1. En exportmekanism som skyddar europeisk industri från orättvis konkurrens på globala marknader måste därför utvecklas skyndsamt. Parallellt med ETS revideringen behöver CBAM regelverket också följas upp av en bredare analys av dess faktiska effektivitet och konsekvenserna på industrins konkurrenskraft.

Villkorad fri tilldelning kan vara motiverad om den kopplas till verkliga investeringar i utsläppsminskningar i Europa. Kraven måste dock vara enkla, teknikneutrala, proportionerliga och anpassade till olika sektors investeringscykler. De får inte skapa oproportionerlig administrativ börda eller straffa företag som redan har gjort omfattande utsläppsminskningar. Fri tilldelning bör stödja omställning, inte detaljstyra teknikval.

4. Utveckla permanenta koldioxidupptag med hög miljöintegritet

Teknikföretagen ser ett behov av att utveckla projekt som leder till permanenta koldioxidupptag, exempelvis Bio-CCS och DACCS, men fokus måste fortsatt ligga kvar på utsläppsminskningar, inom EU. Permanenta upptag kan på sikt bidra till att bygga upp en europeisk marknad för negativa utsläpp och skapa möjligheter att hantera kvarvarande, svårreducerade utsläpp. Vi behöver dock större transparens kring finansieringen av de permanenta upptagen och ett förtydligande kring hur efterfrågan kan byggas upp.

Integrationen av negativa utsläpp måste ske med tydliga volymbegränsningar, robust certifiering och full transparens. Upptag ska komplettera, inte ersätta, utsläppsminskningar vid källan. Tillfälliga eller osäkra upptag bör inte likställas med permanenta utsläppsminskningar.

5. Bevara ett regelbaserat MSR och undvik politiserade prisinterventioner

Marknadsstabilitetsreserven bör även framåt vara regel- och volymbaserad. Det stärker förutsägbarheten och minskar risken för kortsiktiga politiska ingrepp i prisbildningen. Samtidigt behöver MSR anpassas till en krympande marknad, så att likviditet och prisstabilitet upprätthålls utan att utsläppstaket urholkas. Förändringar av intagsnivåer, trösklar och annullering bör analyseras samlat för att undvika onödig volatilitet.

6. Motverka försvagning och senareläggning av ETS2

Teknikföretagen motsätter sig att ETS2 öppnas upp under pågående revidering av ETS1. Om så ändå skulle ske verkar Teknikföretagen för att eventuella ändringar/försvagningar/senareläggningar begränsas till att gälla verksamhet som direkt påverkar hushållens kostnader och då i synnerhet individuell uppvärmning. ETS2 bör så långt det är möjligt lämnas intakt för kommersiella transporter, med fokus på att ett adekvat utsläppspris på koldioxid måste uppnås för att inte ytterligare bromsa omställningen av EU:s sektor för tunga transporter och äventyra den industriella konkurrenskraften.

7. Inkludera avfallsförbränning i ETS så snart som möjligt

Teknikföretagen stödjer att förbränning av kommunalt avfall inkluderas i ETS. Idag är svenskt kommunalt avfall redan inkluderat i ETS, genom den så kallade opt-in möjligheten i direktivet. Vi önskar att övriga medlemsstater inkluderar sina kommunala avfallssektorer så snart som möjligt och gärna till 2028 som indikerat i dagens ETS-regelverk.

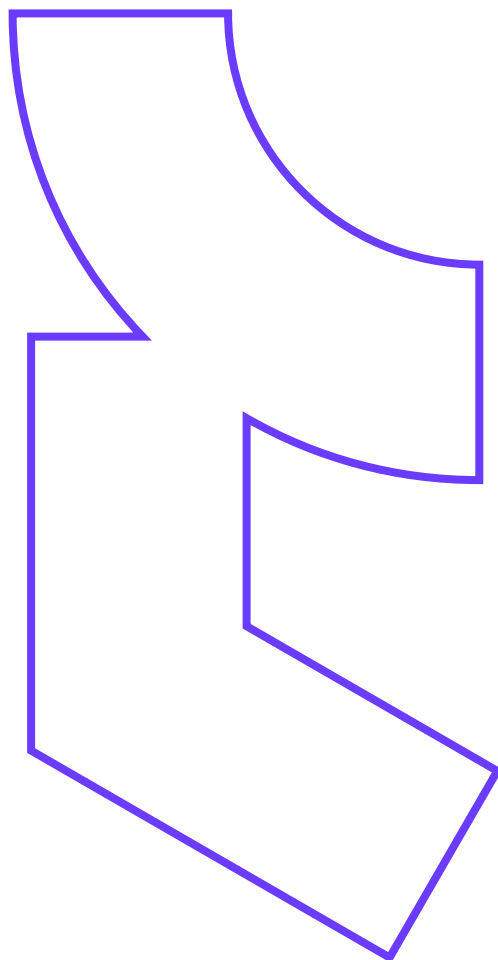
Teknikföretagens rekommendationer till EU:s beslutsfattare

Teknikföretagen uppmanar Europaparlamentet, rådet och Kommissionen att i den fortsatta behandlingen av ETS-revideringen säkerställa att:

- ETS-banan efter 2030 är förenlig med EU:s klimatmål till 2040.
- Internationella krediter inte används inom EU ETS1.
- Utfasningen av fri tilldelning och infasning av CBAM sker så som initialt planerat till 2034.
- Villkor för fri tilldelning fungerar väl i praktiken och kopplas till verkliga investeringar i omställning i EU samt utformas enkelt, teknikneutralt och proportionerligt.
- ETS-intäkter, investeringar och nya finansieringsinstrument styrs till hela industrins omställning, inklusive elinfrastruktur, fossilfri energi, CCS/CCU, innovation, demonstration.
- Permanenta koldioxidupptag integreras stegvis och med robusta skydd för miljöintegritet, transparens och utsläppstakets funktion.
- MSR reformeras varsamt för en mindre och mer knapp marknad, men förblir regelbaserad och fri från politiserade prisinterventioner.
- Inkludera avfallsförbränning så snart som möjligt i ETS.

Avslutande budskap

EU ETS måste fortsätta att vara ryggraden i europeisk klimatpolitik och samtidigt utvecklas till en investeringsmotor för europeisk industri. Rätt utformat kan systemet minska utsläppen, stärka Europas teknologiska ledarskap och bygga robusta värdekedjor. För Teknikföretagen är budskapet tydligt: klimatambition, konkurrenskraft och resiliens måste gå hand i hand – och ETS-revideringen måste göra det lönsamt att investera, producera och utveckla framtidens teknik i Europa.

Teknikföretagens 4500 medlemsföretag står för en tredjedel av Sveriges export och över en miljon jobb. Vår uppgift är att stärka våra medlemmars konkurrenskraft och driva den hållbara utvecklingen framåt. Tillsammans med företag över hela landet formar vi teknikbranschens framtid – för vi är tekniksverige.

teknikforetagen.se